

Вежбе

за логичко-рачунску контролу исправности резултата унетих у контролни формулар и попуњавање записника о раду бирачког одбора на спровођењу локалних избора



РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Београд, 2024.

В Е Ж Б Е

**ЗА ЛОГИЧКО-РАЧУНСКУ КОНТРОЛУ
ИСПРАВНОСТИ РЕЗУЛТАТА УНЕТИХ
У КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР И
ПОПУЊАВАЊЕ ЗАПИСНИКА О РАДУ
БИРАЧКОГ ОДБОРА НА
СПРОВОЂЕЊУ ЛОКАЛНИХ ИЗБОРА**

I. ЛОГИЧКО-РАЧУНСКА КОНТРОЛА ИСПРАВНОСТИ РЕЗУЛТАТА УНЕТИХ У КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР¹

ЦИЉ ВЕЖБЕ: Утврдити да ли у унетим резултатима постоји логичко-рачунска грешка

¹ У вежбама, као примери, биће коришћени Контролни формулар за проверу логичко-рачунске исправности резултата гласања и Записник о раду бирачког одбора који су коришћени приликом спровођења гласања за избор одборника скупштине града Београда у 2023. години. С тим у вези могуће је да ће се обрасци Контролног формулара и Записника о раду бирачког одбора који ће се користити за спровођење локалних избора који ће се одржати 2024. године незнатно разликовати.

Огледни примерак

Вежба 1.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	98
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	60
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	60
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	0
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	60
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	17
2.	БББ	23
3.	ЦЦЦ	20
4.	ДДД	0

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Резултати гласања у свим рубрикама Контролног формулара су логичко-рачунско усаглашени.

Огледни примерак

Вежба 2.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	973
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	635
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	635
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	19
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	616
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	228
2.	БББ	332
3.	ЦЦЦ	56
4.	ДДД	0

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Резултати гласања у свим рубрикама Контролног формулара су логичко-рачунско усаглашени.

Огледни примерак

Вежба 3.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	702
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	464
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	458
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	8
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	450
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	103
2.	БББ	181
3.	ЦЦЦ	72
4.	ДДД	94

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Резултати гласања у свим рубрикама Контролног формулара су логичко-рачунско усаглашени. Чињеница да је број бирача који су изашли на изборе већи од броја гласачких листића у гласачкој кутији указује на то да неки бирач није убацио гласачки листић у гласачку кутију, што Закон не забрањује, односно не препознаје као неправилност која би била од утицаја на регуларност гласања.

Огледни примерак

Вежба 4.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	388
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	293
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	291
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	16
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	275
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	31
2.	БББ	38
3.	ЦЦЦ	192
4.	ДДД	14

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Резултати гласања у свим рубрикама Контролног формулара су логичко-рачунско усаглашени. Околност да је број бирача који су изашли на изборе већи од броја гласачких листића у гласачкој кутији указује на то да неки бирач није убацио гласачки листић у гласачку кутију, што Закон не забрањује, односно не препознаје као неправилност која би била од утицаја на регуларност гласања.

Огледни примерак

Вежба 5.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА		
4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА <small>(укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)</small>	115
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: <small>(бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)</small>	116
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	116
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	2
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	114
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	34
2.	БББ	47
3.	ЦЦЦ	11
4.	ДДД	22

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✗

Закључак: Резултати гласања у рубрикама 4. и 11.1. Контролног формулара нису логичко-рачунско усаглашени. Број бирача који су изашли на изборе може да буде само једнак или мањи од броја бирача који су уписани у извод из бирачког списка, док је у овом конкретном случају за један већи.

Решење: Бирачки одбор треба да поново утврди број бирача који имају право да гласају на бирачком месту.

До ове неусклађености података најчешће долази услед тога што је бирачки одбор преписао број бирача САМО из Извода из бирачког списка.

Наиме, поједини бирачки одбори ће поред Извода из бирачког списка добити и списак накнадних промена, којима су додатни бирачи уписани на бирачко место.

Имајући наведено у виду, бирачки одбор у укупан број уписаних бирача треба да, осим бирача из Извода из бирачког списка, уброји и бираче из списка накнадних промена у бирачком списку који су накнадно уписани да гласају на том бирачком месту и да овако исправан број упише у рубрику 4. Контролног формулара.

Нпр. У изводу је уписано 115 бирача. У списак накнадних промена уписано је 7 бирача који су додати на то бирачко место. То значи да је на овом бирачком месту уписан укупно 122 бирача (115+7).

Огледни примерак

Вежба 6.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	812
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	502
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	502
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	19
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	334
2.	БББ	59
3.	ЦЦЦ	48
4.	ДДД	42

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Број гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	X
2.	Број важећих гласачких листића и број неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи броју бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Сви резултати гласања који су уписани у рубрике Контролног формулара су логичко-рачунско усаглашени. Међутим, бирачки одбор у рубрику 11.4. „БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:“ није уписао број важећих гласачких листића, што Закон препознаје као очигледну омашку у попуњавању записника (лаку грешку).

Решење: Бирачки одбор треба да сабере бројеве гласова које су добиле све изборне листе из рубрике 11.5. и да тај збир упише у рубрику 11.4. Контролног формулара.

Огледни примерак

Вежба 7.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	1215
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	1219
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	1219
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	9
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	1210
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	384
2.	БББ	422
3.	ЦЦЦ	263
4.	ДДД	141

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✗

Закључак: Резултати гласања у рубрикама 11.1. и 4. Контролног формулара нису логичко-рачунско усаглашени. Број бирача који су изашли на изборе може бити једнак или мањи од броја бирача који су уписани у извод из бирачког списка, док је у овом конкретном случају за један већи.

Решење: Бирачки одбор треба да поново утврди број бирача који имају право да гласају на бирачком месту.

До ове неусклађености података најчешће долази услед тога што је бирачки одбор преписао број бирача САМО из Извода из бирачког списка.

Наиме, поједини бирачки одбори ће поред Извода из бирачког списка добити и списак накнадних, којим су додатни бирачи уписани на бирачко место.

Имајући наведено у виду, бирачки одбор у укупан број уписаних бирача треба да, осим бирача из Извода из бирачког списка, уброји и бираче из списка накнадних промена у бирачком списку који су накнадно уписани да гласају на том бирачком месту, и да овако исправан број упише у рубрику 4. Контролног формулара.

Огледни примерак

Вежба 8.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	1742
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	1490
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	1493
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	7
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	1486
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	434
2.	БББ	262
3.	ЦЦЦ	387
4.	ДДД	403

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	✓
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✗
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Број гласачких листића у гласачкој кутији већи је од броја бирача који су изашли на изборе, што закон познаје као грубу логичко-рачунску грешку (тешка грешка) која је разлог за поништавање гласања на бирачком месту.

Решење: Бирачки одбор треба поново да изврши увид у Извод из бирачког списка и евентуални списак накнадних промена и да провери да ли су исправно пребројали потписе у изводу, као и напомене за бираче који су гласали ван

бирачког места. Такође, треба проверити да ли су за све бираче који су гласали ван бирачког места унете одговарајуће напомене у Извод на месту за потпис тих бирача.

Огледни примерак

Вежба 9.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	1760
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	1755
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	1750
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	3
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	1747
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	772
2.	БББ	546
3.	ЦЦЦ	231
4.	ДДД	199

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	X
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	✓
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	✓
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Збир бројева гласова које су добиле све изборне листе већи је од броја важећих гласачких листића, а збир броја неважећих гласачких листића и броја важећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, што Закон познаје као грубу логичко-рачунску грешку (тешка грешка).

Решење: Бирачки одбор треба поново да преброји све гласачке листиће из гласачке кутије (важеће и неважеће) и да утврди да ли је омашком погрешно избројао број неважећих гласачких листића или број гласова које је добила нека изборна листа. Након тога, бирачки одбор треба исправне податке да упише у рубрике 11.2, 11.3. и 11.4. и/или у рубрике 11.5. Контролног формулара.

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	1719
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	1430
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	1438
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	1438
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	ААА	113
2.	БББ	201
3.	ЦЦЦ	712
4.	ДДД	416

Поступак логичко-рачунске контроле

1. Сабрати бројеве гласова које је добила свака изборна листа (рубрика 11.5.) и тај збир мора бити једнак броју важећих гласачких листића (рубрика 11.4).

11.5. 1.		11.5. 2.		11.5. ...		Збир (11.4.)
	+		+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју важећих гласачких листића у рубрици 11.4. – ДА или НЕ?

2. Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) сабрати са бројем неважећих гласачких листића (рубрика 11.3), што даје број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.).

11.4		11.3.		Збир (11.2.)
	+		=	

Да ли је збир једнак уписаном броју гласачких листића у гласачкој кутији у рубрици 11.2. – ДА или НЕ?

Анализа резултата унетих у контролни формулар

1.	Збир броја гласова које су добиле све изборне листе једнак је броју важећих гласачких листића.	X
2.	Збир броја важећих гласачких листића и броја неважећих гласачких листића једнак је броју гласачких листића у гласачкој кутији.	X
3.	Број гласачких листића у гласачкој кутији једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе.	X
4.	Број бирача који су изашли на изборе једнак је или мањи од броја бирача уписаних у извод из бирачког списка.	✓

Закључак: Број гласова које су добиле све изборне листе већи је од броја важећих гласачких листића.

Такође, број гласачких листића у гласачкој кутији није једнак збиру важећих и неважећих гласачких листића.

Поред тога, број бирача који су изашли на изборе мањи је од збира броја важећих и броја неважећих гласачких листића.

Решење: Бирачки одбор треба поново да преброји све гласачке листиће из гласачке кутије (важеће и неважеће) и да утврди да ли је омашком погрешно избројао број неважећих гласачких листића и/или број гласова које је добила нека изборна листа.

Такође, бирачки одбор треба поново да изврши и увид у Извод из бирачког списка и евентуални списак накнадних промена (ако је достављен) и да провери да ли су исправно пребројали број потписа. Такође, треба водити рачуна и о томе да ли су бирачи који су гласали ван гласачког места евидентирани у изводу да су гласали (уписана напомена у Изводу).

II. ПОПУЊАВАЊЕ ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА

ЦИЉ ВЕЖБЕ: Упознавање са садржином Записника о раду бирачког одбора и начином за његово попуњавање²

² У вежбама, као пример, коришћен је Записник о раду бирачког одбора који је коришћен приликом спровођења гласања за избор одборника скупштине града Београда у 2023. години. С тим у вези могуће је да ће се обрасци Контролног формулара и Записника о раду бирачког одбора који ће се користити за спровођење локалних избора који ће се одржати 2024. године незнатно разликовати.

З А П И С Н И К
О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА НА СПРОВОЂЕЊУ ГЛАСАЊА
ЗА ИЗБОР ОДБОРНИКА СКУПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

I. ПРЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЕСТА

1.	Број бирачког места	
2.	Назив Градске општине	
3.	Датум одржавања гласања	
4.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку)	

У овом делу се **читко уписују** број бирачког места (тачка 1.) и штампаним словима назив Градске општине (тачка 2). Ови подаци се преписују из неког од аката изборне комисије (нпр. Решења о именовању чланова бирачког одбора и др). Након тога уписују се датум одржавања гласања (тачка 3). Када се попуне прве три тачке Записника, бирачки одбор треба да **пре отварања бирачког места** попуни рубрику која се односи на број бирача који су уписани у извод из бирачког списка.

Попуњавање тачке 4. Записника, односно утврђивање броја бирача уписаних у извод из бирачког списка, подразумева не само утврђивање броја бирача из самог извода, већ се мора обратити пажња и на списак накнадних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка.

II. ТОК ГЛАСАЊА

5.	Време отварања бирачког места	
6.	Име и презиме бирача који је први дошао на бирачко место	
7.	Број под којим је бирач који је први дошао на бирачко место уписан у извод из бирачког списка	

У тачки 5. Записника се уписује тачно време када је отворено бирачко место (нпр. 7,05).

Након попуњавања тачке 5. Записника, читко се уписује име и презиме првог бирача који је дошао на бирачко место и у чијем присуству је утврђено да је кутија исправна и празна (тачка 6.) и уписује његов редни број у изводу из бирачког списка (тачка 7.)

II. ТОК ГЛАСАЊА

8.	Да ли је било прекида гласања на бирачком месту	ДА	НЕ
8.1.	<i>Ако је било прекида гласања на бирачком месту, колико је трајао прекид гласања</i>		
8.2	Разлог прекида гласања		

У овом делу **заокружује** се одговарајућа опција (тачка 8.). Ако је било прекида гласања на бирачком месту, неопходно је заокружити реч „ДА“, а у случају да није било прекида гласања потребно је заокружити реч „НЕ“.

Уколико је заокружена реч „ДА“ у тачки 8. Записника неопходно је читко уписати дужину трајања прекида (нпр. гласање је прекинуто у 13.30 часова, а настављено у 13.45 часова), након чега је потребно у тачки 8.2 навести прецизне разлоге прекида гласања (нпр. гласање је прекинуто услед нарушавања реда на бирачком месту због тога што бирач под редним бројем 122. Петар Петровић није дозволио да му се прст попрска спрејом за обележавање прста бирача, услед чега му бирачки одбор није дозволио да гласа, а бирач није желео да напусти бирачко место. Након што је наведени бирач напустио бирачко место, гласање је настављено).

Уколико није било прекида гласања на бирачком месту, тачке 8.1. и 8.2. се не попуњавају, већ се у рубрике ставља коса црта „/“.

II. ТОК ГЛАСАЊА

9.	Време затварања бирачког места		
10.	Да ли је у гласачкој кутији пронађен контролни лист	ДА	НЕ
10.1.	<i>Ако је у гласачкој кутији пронађен контролни лист, да ли је контролни лист потписан од стране првог бирача који је дошао на бирачко место и најмање једног члана бирачког одбора</i>	ДА	НЕ

У тачки 9. се **читко уписује** време када је гласање завршено, односно када је гласао и последњи бирач и када је бирачко место затворено (нпр. 20,10 часова).

Након тога се **ОБАВЕЗНО** заокружује податак да ли је у гласачкој кутији контролни лист пронађен или не (тачка 10).

Уколико је заокружена реч „ДА“ у оквиру тачке 10. Записника потребно је у наредној рубрици заокружити и да ли је контролни лист потписан од стране првог бирача који је дошао на бирачко место и најмање једног члана бирачког одбора (тачка 10.1).

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка и евентуалном списку накнадних промена)	
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈИ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова који је добила изборна листа</i>
1.		
	(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)	

У овом делу се **читко преписују** резултати из Контролног формулара за проверу логичко-рачунске исправности утврђених резултата гласања.

IV. ДРУГЕ ЧИЊЕНИЦЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ТОК ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

12.	Број бирача који су гласали уз помоћ другог лица (помагача)	
13.	Број бирача који су гласали ван бирачког места	

13.1.	Број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места	
-------	--	--

У овом делу се читко уписује укупан број бирача који су гласали уз помоћ другог лица, односно помагача (тачка 12.), као и број бирача који су гласали ван бирачког места (тачка 13). Обавезно водити рачуна о томе да се у бираче који су гласали уз помоћ другог лица (помагача) уброје и они бирачи који су уз помоћ помагача гласали ван бирачког места, о чему су повереници бирачког одбора, који спроводе гласање ван бирачког места, дужни да обавесте председника бирачког одбора по повратку на бирачко место.

Након тога се у тачки 13.1. Записника читко уписује тачан број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места (број попуњених и потписаних потврда мора бити једнак броју напомена о бирачима који су гласали ван бирачког места у Изводу из бирачког списка).

IV. ДРУГЕ ЧИЊЕНИЦЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ТОК ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

14.	Да ли су на бирачком месту били присутни представници домаћих и/или страних посматрача?	ДА	НЕ
-----	---	----	----

У тачки 14. **заокружује** се одговарајућа опција. Ако су на бирачком месту били присутни представници посматрача, потребно је заокружити реч „ДА“.

НАПОМЕНА: у случају да се на бирачком месту спроводи гласање само за одборнике скупштине општине/града, могуће је да изборна комисија утврди и образац записника о посматрачима рада бирачког одбора. Имајући наведено у виду могуће је да ће постојати посебна додатна рубрика у записнику која се односи на то да ли је бирачки одбор попунио и образац записника о посматрачима рада бирачког одбора.

IV. ДРУГЕ ЧИЊЕНИЦЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ТОК ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

15.	Да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту	ДА	НЕ
15.1.	<i>Ако је неки члан бирачког одбора имао примедбе, председник бирачког одбора наводи име и презиме члана бирачког одбора који је имао примедбе и својим потписом на овом записнику потврђује да је од члана бирачког одбора примио посебну исправу са примедбама, која је у прилогу и саставни је део овог записника</i>		

У овом делу се у оквиру тачке 15. **заокружује** одговарајућа опција, у зависности од тога да ли је било примедби чланова бирачког одбора или не.

Уколико је у тачки 15. заокружена реч „ДА“, односно ако су чланови бирачког одбора имали примедбе, потребно је да председник бирачког одбора у тачки 15.1. записника наведе име и презиме члана бирачког одбора који је имао примедбе, након чега ће својим потписом на записнику потврдити да је од тог члана бирачког одбора примио посебну исправу са примедбама која ће бити у прилогу као саставни део записника и коју ће касније приложити изборној комисији заједно са записником.

V. БИРАЧКИ ОДБОР

	Име и презиме	Потпис
ПРЕДСЕДНИК ИЛИ ЊЕГОВ ЗАМЕНИК		
ЧЛАН ИЛИ ЊЕГОВ ЗАМЕНИК		

(Навести све чланове бирачког одбора)

У овом делу се наводе имена и презиме чланова/заменика чланова бирачког одбора и **ОБАВЕЗНО се потписују сви** чланови/заменици чланова бирачког одбора који су били присутни приликом утврђивања резултата гласања на бирачком месту.

**Датум и време завршетка рада
бирачког одбора**

На самом крају, у се Записник **читко уписује** датум и време у које је бирачки одбор завршио са радом на бирачком месту, односно пошто су се потписали сви присутни чланови бирачког одбора (нпр. 2. јун 2024. године у 21,20 часова).

ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ на то да се као време затварања бирачког места (тачка 9. Записника) и као време завршетка рада бирачког одбора не може уписати исто време, јер су у питању два различита тренутка која се не смеју поистовећивати!